

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **X.,** zastoupený JUDr. PhDr. Oldřichem Choděrou, advokátem se sídlem Jugoslávská 12, Praha 2, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad,** se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2010, č. j. 9 Ca 173/2005 - 147,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Ředitel Národního bezpečnostního úřadu zamítl oznámením ze dne 5. 5. 2005, č. j. 904/2005-NBÚ/07-SO, stížnost žalobce proti oznámení ze dne 11. 3. 2005, č. j. 10924/2005-NBÚ/PFO-P, jímž žalovaný rozhodl o žádosti Ministerstva zahraničních věcí ze dne 30. 6. 2004 podané na základě § 35 odst. 1 zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných skutečností“) tak, že se žalobci osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň utajení „Tajné“ nevydává.

Své rozhodnutí odůvodnil žalovaný tím, že žalobce uvedl v bezpečnostním dotazníku a při bezpečnostním pohovoru nepravdivé údaje ohledně své někdejší spolupráce se Zpravodajskou správou Generálního štábu ČSLA bývalé ČSSR (dále jen „Zpravodajská správa“) před rokem x. Žalovaný své skutkové závěry opřel o podklady

vyžádané od Ministerstva obrany, Hlavního úřadu Vojenské zpravodajské služby, zejména o písemnou zprávu a archivní materiály, ze kterých dle žalovaného vyplynul závěr o vědomé spolupráci žalobce se Zpravodajskou správou. Vzhledem k tomu, že žalobce tuto skutečnost neuvedl v bezpečnostním dotazníku a popíral ji i při bezpečnostním pohovoru, byť byl na tyto skutečnosti přímo dotazován a byl v tomto ohledu v průběhu pohovoru zbaven povinnosti zachovávat mlčenlivost, dospěl žalovaný k závěru, že toto jednání žalobce může mít vliv na jeho důvěryhodnost a může vést i k jeho vydíratelnosti. Žalobce tedy dle závěru žalovaného nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti, neboť u něj byla zjištěna bezpečnostní rizika podle § 23 odst. 2 písm. d) a e) zákona o ochraně utajovaných skutečností.

Ředitel Národního bezpečnostního úřadu ve shodě s předchozím rozhodnutím Národního bezpečnostního úřadu zjistil u žalobce bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností, tedy chování, které může mít vliv na jeho důvěryhodnost. Neshledal ovšem v jednání žalobce dostatek důvodů svědčících o existenci bezpečnostního rizika podle § 23 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně utajovaných skutečností spočívajícího v jeho vydíratelnosti. Skutečnost, že žalobci nebylo umožněno nahlédnout do bezpečnostního spisu, zdůvodnil ředitel Národního bezpečnostního úřadu odkazem na § 44 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných skutečností, podle něhož lze údaje obsažené v bezpečnostním spise využívat pouze pro plnění úkolů podle uvedeného zákona.

Žalobce napadl rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu žalobou u Městského soudu v Praze, v níž namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů a pro nesprávné posouzení skutkových okolností týkajících se jeho dřívějšího působení na zastupitelském úřadě ČSSR v Y v letech x-x. Podle názoru žalobce došlo vydáním napadených rozhodnutí k porušení jeho základního práva na svobodnou volbu povolání dle čl. 26 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobce dále namítal, že mu žalovaný neumožnil nahlédnout do listin, které vzal za podklad napadeného rozhodnutí, a nemohl se k nim ani vyjádřit.

Městský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 21. 11. 2007, č. j. 9 Ca 173/2005 - 69. Přiklonil se k závěru žalovaného, že žalobce uvedl v řízení o žádosti o vydání osvědčení nepravdivé informace. Shledal, že závěry žalovaného o spolupráci žalobce se Zpravodajskou správou mají oporu v podkladech řízení, na které žalovaný v souladu s § 36 odst. 8 zákona o ochraně utajovaných skutečností jen odkázal. Městský soud se ztotožnil i se závěrem žalovaného, že uvedení nepravdivých údajů je takovým chováním žalobce, které zakládá bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností. Námitce žalobce, že neměl možnost se seznámit a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, městský soud nepřisvědčil a odkázal přitom na závěry Ústavního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 28/02), podle nichž je ochrana utajovaných skutečností natolik specifickou oblastí, že ani z ústavněprávního hlediska není možné garantovat veškerá procesní práva v takové míře jako v jiných oblastech. Dále městský soud uvedl, že poté, co žalovaný označil skutečnosti obsažené ve výsledcích jeho šetření, rozhodl o oddělení částí spisu, k nimž se tyto informace váží, čímž znemožnil žalobci přístup k těmto částem spisu. Práva žalobce byla podle odůvodnění rozsudku dostatečně šetřena tím, že se žalobce mohl dostatečně

vyjádřit k důvodům rozhodnutí žalovaného, tedy zejména k závěru o spolupráci žalobce se Zpravodajskou správou.

Na základě první kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 11. 2009, č. j. 5 As 83/2008 – 101, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2007, č. j. 9 Ca 173/2005 – 69, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud shledal důvodnou stížní námitku žalobce, podle níž městský soud porušil žalobcovo právo na spravedlivý proces, jestliže neumožnil žalobci nahlédnutí do těch částí správního spisu, které obsahovaly utajované informace týkající se spolupráce žalobce se Zpravodajskou správou. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že zatímco zákon o ochraně utajovaných skutečností neumožňoval, aby žalovaný zpřístupnil žalobci utajovanou část správního spisu již v průběhu bezpečnostního řízení, pro řízení před městským soudem právní úprava účinná do 31. 12. 2005 (§ 38 odst. 7 zákona o ochraně utajovaných skutečností ve spojení s § 45 odst. 3 až 6 s. ř. s., v tehdy účinném znění) i právní úprava účinná od 1. 1. 2006 [§ 58 odst. 4 a 5 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), ve spojení s § 45 odst. 3 až 6 s. ř. s.] žalobci i jeho zástupci nahlédnutí do soudního spisu, jehož součástí je v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu rovněž spis správní, za vymezených podmínek umožňovala. V takovém případě měl městský soud této možnosti využít tak, aby omezení procesních práv žalobce seznámit se s podklady rozhodnutí obsaženými ve spise, vyjádřit se k nim a případně navrhnout doplnění dokazování, zaručená čl. 36 odst. 1 a 2 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, byla v souladu s citovanou judikaturou Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu omezena v zájmu ochrany utajovaných informací pouze v nezbytně nutné míře.

Vzhledem k tomu, že žalobce popírá skutkové závěry, k nimž na základě předmětných listin, jež tehdy obsahovaly utajované informace, dospěl žalovaný a posléze i městský soud, tedy závěry o vědomé spolupráci žalobce se Zpravodajskou správou, nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu než uzavřít, že vada řízení před městským soudem spočívající ve vyloučení těchto částí správního spisu z nahlížení mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí městského soudu o věci samé. Stížní námitku uplatněnou dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy Nejvyšší správní soud hodnotil jako důvodnou.

V dalším řízení Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 11. 2010, č. j. 9 Ca 173/2005 - 147, žalobu opět zamítl. Městský soud konstatoval, že byl připraven v intencích závěrů Nejvyššího správního soudu poskytnout žalobci a jeho zástupci možnost seznámit se s utajovanými částmi spisu, nicméně žalovaný sám v mezidobí odtajnil převážnou část utajovaných materiálů a městský soud ověřil, že se jedná právě o ty listiny, které jsou významné pro rozhodování soudu. Žalobce se následně s těmito listinami seznámil a k nim se při jednání soudu též vyjadřoval.

Městský soud neshledal, že by tato vyjádření žalobce nebo jeho návrh na provedení důkazu znaleckým posudkem pravosti jeho podpisu na odtajněných dokumentech mohly přinést změnu v posouzení bezpečnostního rizika. Městský soud vzal za prokázané, že žalovaný měl při bezpečnostní prověrce k dispozici řadu listin, které zaznamenávají

spolupráci žalobce s orgány Zpravodajské správy v letech x-x, a to od prohlášení mlčenlivosti ze dne x, získávání žalobce ke spolupráci a podepsání závazku spolupráce dne x, přes řadu schůzek se žalobcem zaznamenaných dne x (konaných ve dnech x a x na zastupitelském úřadu), dne x (konaných ve dnech x a x a x na zastupitelském úřadu), dne x (konané v restauraci Svornost v Dejvicích) a dne x (konané dne x v restauraci na rohu ul. Jugoslávských partyzánů a Lotyšské v Praze 6), až po ukončení spolupráce dne x. Uvedené záznamy dokumentují jak osobní údaje žalobce, tak i průběh získávací akce s tím, že žalobce byl obeznámen se získáním jeho osoby ke spolupráci a vyžádal si čas na rozmyšlenou. Po tomto čase projevil ochotu spolupracovat za podmínky projednání a odsouhlasení konkrétního rozsahu spolupráce, což bylo vtěleno i jako podmínka do podepsaného závazku. Záznamy o schůzkách dokumentují splněné informační úkoly. Záznam o schůzce v restauraci Svornost obsahuje přehled konkrétně získávaných informací o poměrech v Y s hodnocením vymezeného, žalobcem odsouhlaseného a dále se nerozšiřujícího rozsahu spolupráce. Schůzka byla zkrácena z rodinných důvodů žalobce a žalobci byla předána finanční odměna. Na záznamu ze dne x (při získávání žalobce) je rukopisně učiněna poznámka o pochybnosti, zda je spolupráce s žalobcem na místě, je-li z jeho strany podmiňována a bylo-li by nutné jej vždy přesvědčovat na každý úkol.

Městský soud dále konstatoval, že oproti uvedeným záznamům svědčícím o typu kontaktů a o zapojení žalobce do těchto kontaktů, žalobce po odtajnění relevantních dokumentů neuvedl žádné přesvědčivé skutečnosti, které by vyvrátily závěr žalovaného o existenci uvedených kontaktů se Zpravodajskou správou a tudíž o nedůvěryhodném počínání žalobce spočívajícím v popření těchto kontaktů při uvádění informací požadovaných při bezpečnostní prověrce. Tím, co žalobce uvedl a vysvětlil, se nepodařilo vyvrátit pochybnosti vyvozené ze soustředěných podkladových materiálů. Žalobce neuvedl nic podstatného, než že si na věci nastalé před tolika lety nelze dobře pamatovat, a konkrétně se nevyjádřil ani k případným odlišnostem jeho podpisu na listinách (pouze uvedl, že jde o napodobeninu či využití jeho podpisu). Žalobce toliko uváděl, že se na zastupitelském úřadu v Y stýkal s mnoha lidmi a v rámci těchto styků mohlo dojít k získávání informací Zpravodajskou správou, aniž by o tom sám věděl. K podstatným okolnostem, které se měly stát na území ČR, neuvedl žádné vysvětlení, jen popíral, že by takové restaurace v Praze 6 v té době existovaly. Oproti tomu dle názoru městského soudu přesvědčivost uvedených materiálů spočívá v tom, že nejde o listiny, z nichž by vyplýval jejich nahodilý vznik, nýbrž že jde o časově navazující dokumentaci od stvrzení slibu mlčenlivosti, sepsání spolupráce až po styky a rozhovory žalobce s osobou, která tyto styky pravidelně zaznamenávala, včetně poznatků nejen o Y poměrech, ale i o konkrétním chování žalobce a jeho přístupu ke spolupráci na jednotlivých schůzkách. Tyto listiny tak svým obsahem nesvědčí o jejich vyhotovení toliko pro účely výkazů a evidence osoby, od níž jsou čerpány informace, bez vědomí této osoby. Nelze si totiž dost dobře představit, proč by zpravodajský orgán vyhotovoval dokumentaci na osobu, která se opatrným až liknavým způsobem k této spolupráci stavěla a která tuto spolupráci vázala na určité podmínky. To je patrné ze záznamů o rozmýšlení žalobce, kladení si podmínek, zkracování schůzky a z postřehu zaznamenaného zpravodajským orgánem, že v případě žalobce nepůjde o osobu zcela „odpovědně“ přistupující ke spolupráci. To také podle městského soudu nasvědčuje tomu, že žalobce pravděpodobně nebyl tím, který by k takové spolupráci aktivně a velmi zaujatě přistupoval, spíše se žalobce jeví jako ten, který si kladl určité podmínky či hledal únik od takové zátěže. Takové záznamy podle

městského soudu napovídají spíše tomu, že žalobce ve svém postavení a v intencích politického tlaku té doby pravděpodobně nemohl bez obavy o ztrátu svého postavení takovou spolupráci otevřeně odmítnout.

Z uvedeného proto městský soud usoudil, že opatřené materiály zaznamenávají spíše skutečný stav věci a že není pravděpodobné, že by orgán Zpravodajské správy vyhotovoval záznamy natolik vymyšleného obsahu, že by do nich zahrnoval i vymyšlené úvahy o ne zcela vstřícných postojích žalobce ke spolupráci; není zřejmé, jaký by tím sledoval účel. Městský soud proto považoval za prokázané, že existují materiály s tak četnými a dlouhodobými záznamy, že si žalobce musel tuto spolupráci uvědomovat a že bylo v jeho možnostech, aby tyto styky v bezpečnostním dotazníku a při bezpečnostním pohovoru uvedl. Pokud tak neučinil, žalovaný ve svém uvážení o existenci bezpečnostního rizika založeném na zhodnocení informační nedůvěryhodnosti a nespolehlivosti žalobce nevybočil z mezí logického usuzování.

Z uvedených důvodů městský soud nepovažoval za nezbytné provádět dokazování znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví ohledně podpisu žalobce na některých listinách. Žalobce sám přitom neuvedl žádné odchylky, které by odlišovaly podpis na listinách oproti běžnému podpisu žalobce. Závěr znaleckého posudku by se navíc týkal skutkové okolnosti, jejíž dokazování (stejně jako dokazování o místech zaznamenaných schůzek) nemá podle názoru městského soudu v bezpečnostním řízení před žalovaným ani v přezkumném řízení před správním soudem své místo. Předmětem přezkumu je zákonnost úvahy správního orgánu založené na dokumentech a poznatcích, které k prověřované osobě má. Městský soud v daném ohledu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 68/2008 - 101, dostupný na www.nssoud.cz, v němž zdejší soud vyslovil, že v řízení o vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi je rozhodnutí správního orgánu výsledkem posouzení a vyhodnocení podkladů ve vztahu k možné existenci bezpečnostního rizika. Nejvyšší správní soud konstatoval, že úkolem žalovaného proto již není poskytnuté podklady od jednotlivých subjektů přezkoumávat, neboť taková činnost by byla v rozporu s pravomocí žalovaného a otázka posouzení pravosti podkladů tak nemůže být ani předmětem řízení před správními soudy. Správní soud může toliko přezkoumávat, zda skutečnosti podstatné pro rozhodnutí jsou obsahem správního spisu a zda závěry z toho vyvozené jsou v souladu se zákonem. Nemůže však přezkoumávat, zda jsou zmíněné dokumenty a v nich obsažené informace pravé a pravdivé. Proto ani návrh žalobce na provedení důkazu znaleckým posudkem k ověření pravosti jeho podpisu na vázacím aktu není podle městského soudu případný.

Městský soud v Praze také s odkazem na zmiňované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedl, že pojem bezpečnostního rizika je nutno vykládat tak, že shromážděné podklady se vyhodnocují ve vztahu k eventuální možnosti bezpečnostního rizika, což znamená, že pro závěr o bezpečnostní nespolehlivosti postačuje již samotné podezření z existence bezpečnostních rizik. Městský soud v Praze se v posuzované věci ztotožnil se závěrem žalovaného o existenci bezpečnostního rizika ve smyslu § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností, které žalobce naplnil tím, že uváděl v bezpečnostním dotazníku a při bezpečnostním pohovoru neúplné a nepravdivé informace o jeho předchozí spolupráci se Zpravodajskou správou, čímž porušil povinnost

stanovenou v zákoně o ochraně utajovaných skutečností uvádět v bezpečnostním řízení úplné a pravdivé údaje.

Žalobce (stěžovatel) napadl i druhý rozsudek městského soudu kasační stížností, v níž odkázal na kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., namítá tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky městským soudem v předcházejícím řízení a vady řízení před správním orgánem, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl městský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušit. Z obsahu kasační stížnosti je však zřejmé, že stěžovatel zároveň uplatňuje i stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., má tedy za to, že je rozhodnutí městského soudu nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, nedostatek důvodů rozhodnutí či pro jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé.

V úvodu kasační stížnosti stěžovatel s odkazem na ustálenou judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu zdůrazňuje, že byť podává v dané věci opakovanou kasační stížnost, jedná se i přes dikci § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. o kasační stížnost přípustnou, neboť svým prvním rozsudkem Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu kvůli vadě řízení před soudem a jiné sporné otázky tudíž neposuzoval.

Stěžovatel dále poukazuje na to, že v průběhu soudního řízení namítal, že podklady o jeho údajné spolupráci se zpravodajskými službami neodpovídají skutečnosti, příslušné listiny nejsou opatřeny jeho pravými podpisy a že záznamy o dvou schůzkách, které se měly uskutečnit v Praze, uvádějí jako místa schůzek restaurace, které neexistovaly. Stěžovatel se s již uvedenými závěry městského soudu k těmto námitkám neztotožňuje. Má za to, že každé rozhodnutí správního orgánu musí vycházet z náležitě zjištěného skutkového stavu, odkazuje přitom na § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, z něhož podle stěžovatele vyplývá, že správní orgán je povinen při rozhodování hodnotit podklady, na jejichž základě rozhodnutí učinil. V daném případě se žalovaný podle názoru stěžovatele uvedeným ustanovením neřídil a podklady, na jejichž základě dospěl k závěru o spolupráci stěžovatele se zpravodajskými službami, vůbec nehodnotil. Podle stěžovatele nelze vycházet ani ze zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 68/2008 - 101, neboť podle stěžovatele v daném případě nejde o přezkumnou činnost a podklady, které vedly k závěru o existenci bezpečnostního rizika, nejsou rozhodnutími správních orgánů ve správním řízení. Pokud tedy vznikne pochybnost o pravosti a hodnověrnosti těchto podkladů, je povinností žalovaného, aby veškeré otázky s tím spojené řádně prošetřil.

Stěžovatel zdůrazňuje, že vždy popíral, že by vědomě spolupracoval se zpravodajskými službami a že by podepsal jakýkoli závazek spolupráce. Při svém styku na zastupitelském úřadu v Y přišel stěžovatel, dle svých slov, pracovně do styku s celou řadou dalších spolupracovníků, aniž by věděl, že tyto osoby jsou zapojeny do spolupráce se zpravodajskými službami. Ostatně i ze založených listin je zřejmé, že se stěžovatel k takové spolupráci stavěl negativně. Stěžovatel nemůže vyloučit, že příslušný pracovník Zpravodajské správy na něho mohl vytvořit fingovaný svazek o jeho údajné spolupráci,

aby legalizoval zdroj informací, které při své činnosti zjistil, přičemž tyto informace mohl zjistit i z normálního služebního styku.

Za těchto okolností se tedy měl městský soud věcně zabývat námitkou zpochybňující pravost jeho podpisu na listinách o závazku spolupráce a o závazku mlčenlivosti a měl si vyžádat příslušný grafologický znalecký posudek, jak stěžovatel navrhoval. Nutnost takového doplnění řízení vystává podle stěžovatele o to naléhavěji v souvislosti s další stěžovatelovou námitkou, podle níž se dvě údajné schůzky, k nimž mělo dojít v Praze, měly uskutečnit v restauracích, které podle poznatků stěžovatele v daných místech v dané době neexistovaly. Na Dejvické třídě v Praze 6 sice podle stěžovatele existovalo kino Svornost, ale ani v jeho blízkém okolí ani ve větší vzdálenosti se nenacházela žádná restaurace, která by nesla shodné jméno. Stejně tak neexistovala ani žádná restaurace na rohu ulic Jugoslávských partyzánů a Lotyšská v Praze 6. Na jednom z těchto rohů je dům, který nemá a nikdy neměl zvenčí přístupný prostor, který by mohl být provozován jako restaurační zařízení, na druhém rohu se pak v přízemí nachází rozsáhlý obchod-železářství a tomuto účelu uvedený prostor slouží již přinejmenším posledních 50 let a nikdy nebyl provozován jako restaurace. Ani s touto námitkou, kterou stěžovatel mohl vznést poprvé až po seznámení se s příslušnými listinami, se městský soud vůbec nevypořádal.

Stěžovatel rovněž nesouhlasí s názorem městského soudu, podle něhož k nevydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi by mohlo postačovat pouhé podezření z existence bezpečnostního rizika. Takový názor je podle stěžovatele v přímém rozporu s § 23 zákona o ochraně utajovaných skutečností, který vyžaduje existenci bezpečnostního rizika, nikoliv jen pouhého podezření. Pokud by žalovaný dospěl k určitému podezření existence bezpečnostního rizika, byl by povinen se tímto podezřením dále zabývat, a buďto ho vyvrátit, nebo potvrdit. Stěžovatel má za to, že listiny obsažené ve správním spise v jeho případě závěr o existenci bezpečnostního rizika podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností neodůvodňují.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí, neboť se plně ztotožnil se závěry městského soudu. Podle žalovaného jednotlivé písemnosti, které jsou součástí správního spisu, prokazují stěžovatelovu vědomou spolupráci se Zpravodajskou správou, popírání těchto kontaktů tedy představuje bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností. Podle zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 68/2008 - 101, přezkoumávání pravosti a pravdivosti podkladů bezpečnostního řízení nepřísluší ani žalovanému ani správním soudům. Pokud stěžovatel tvrdí, že údaje v odtajněných listinách jsou nepravdivé, měl by se domáhat ochrany jinou cestou, např. žalobou na ochranu osobnosti. Žalovaný dále poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2009, č. j. 5 As 44/2006 – 74, www.nssoud.cz, z něhož vyvozuje, že pro závěr o bezpečnostní nespolehlivosti postačuje již samotné podezření z existence bezpečnostních rizik, v daném případě se navíc jednalo o riziko, které bylo obligatorním důvodem pro nevydání osvědčení. Žalovaný konečně upozorňuje rovněž na skutečnost, že na bezpečnostní řízení podle zákona o ochraně utajovaných skutečností se správní řád nevztahoval.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje i s názorem stěžovatele, že se jedná o přípustnou kasační stížnost i přesto, že je opakovaná [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.], neboť první rozhodnutí městského soudu bylo zrušeno pro vady řízení, jejichž odstranění teprve umožnilo stěžovateli formulovat námitky, jež jsou obsaženy v nyní posuzované kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadené rozhodnutí městského soudu v rozsahu vymezeném v § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a přitom neshledal kasační stížnost důvodnou.

V prvé řadě je třeba konstatovat, že poté co Nejvyšší správní soud zrušil předchozí rozsudek městského soudu v této věci a věc mu vrátil k dalšímu řízení, došlo ke zrušení stupně utajení u listin, o něž žalovaný opřel svá rozhodnutí. Ze soudního spisu přitom vyplývá, že městský soud tuto skutečnost oznámil stěžovateli přípisem ze dne 11. 6. 2010 a následně umožnil stěžovateli i jeho právnímu zástupci nahlédnout do těchto listin. Podle protokolu o jednání u městského soudu ze dne 12. 11. 2010 stěžovatel prohlásil, že se s odtajněnými podklady seznámil, a souhlasil s tím, aby nebylo těmito podklady, které jsou součástí správního spisu, prováděno dokazování v řízení před soudem. Z obsahu protokolu dále vyplývá, že v průběhu jednání byla stěžovateli dána možnost, aby se k podkladům a jejich obsahu vyjádřil. Za dané situace tedy již nevyvstávají pochybnosti o zpřístupnění podkladů obsažených ve správním spise, které byly dříve označeny za utajované. Ostatně ani stěžovatel v rámci své kasační stížnosti nenamítal, že by byl postupem soudu v řízení před městským soudem zkrácen na svém právu seznámit se s podklady rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud se tedy zabýval posouzením důvodnosti kasační stížnosti pouze z hlediska stěžovatelem uplatněných kasačních námitek.

Stěžovatel v prvé řadě brojí proti právnímu názoru městského soudu, jenž s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 68/2008 – 101, uvedl, že předmětem soudního přezkumu je pouze zákonnost úvahy žalovaného založené na dokumentech a poznatcích o prověřované osobě. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud vyslovil stanovisko, že *„otázka posouzení pravosti podkladů nemůže být ani předmětem řízení před správními soudy. Jestliže tedy napadené rozhodnutí o nevydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi odkazuje na zprávy ÚZSI, může příslušný správní soud toliko přezkoumávat, zda uvedená argumentace je obsahem správního spisu a závěry z toho vyvozené nejsou v rozporu se zákonem. Nemůže však přezkoumávat, zda jsou zmíněné dokumenty a v nich obsažené informace pravé a pravdivé. Proto ani návrh stěžovatele na provedení důkazu výslechem označeného řídícího pracovníka či posudkem z oboru grafologie, pokud jde o pravost podpisu na vázacím aktu, nejsou přípustné*“.

V této souvislosti je ovšem třeba připomenout také další rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, která se týkají přezkumu rozhodnutí ve věcech bezpečnostní způsobilosti fyzických osob. V rozsudku ze dne 9. 4. 2009, č. j. 7 As 5/2008 - 63, publikovaném

pod č. 1951/2009 Sb. NSS, se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou zpřístupnění utajovaných písemností účastníkovi bezpečnostního řízení. Přitom vyslovil mj. i závěr, že příslušné podklady a informace, o něž žalovaný opírá své rozhodnutí, musí být obsaženy ve správním spise. V opačném případě by nebyla zaručena reálná soudní ochrana, neboť by soud „*byl v takovém případě* ***ve skutkové rovině*** *„slepý“, musel by se spolehnout pouze na správnost názoru zpravodajských služeb a přezkoumával by pouze procesní námitky*“. Nejvyšší správní soud zároveň připustil, že z důvodu utajení lze v určitých případech znemožnit účastníkovi řízení přístup k informacím, jejichž poskytnutí by bylo v rozporu s veřejným zájmem na jejich utajení. Má-li však v takovém případě rozhodnutí obstát při soudní kontrole, je třeba „*umožnit v plném rozsahu, tedy* ***zejména ve skutkové rovině,*** *přezkum těchto důvodů soudem. Toho nelze dosáhnout jinak, než že informace, o něž se rozhodnutí v bezpečnostním řízení opírá, musí být součástí spisu NBÚ, spolu s ním musí být poskytnuty soudu v rámci přezkumu a soud z úřední povinnosti, i nad rámec žalobních námitek,* ***přezkoumá relevanci těch informací, jež účastníkovi řízení nebyly zpřístupněny a ve vztahu k nimž je mu znemožněno, či přinejmenším zásadně omezeno právo namítat jejich nezákonnost, věcnou nesprávnost či relevanci pro řízení.*** *(...) V této specifické situaci to naopak musí být* ***soud, který*** *(...)* ***přezkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek, která se vzhledem k povaze věci jeví důležitými.***“ (Důraz doplněn.). Citovaný rozsudek tedy v zásadě připouští, aby se i soud ve správním soudnictví zabýval v rámci přezkumu rozhodnutí vydaného v řízení podle zákona o ochraně utajovaných skutečností, resp. nyní podle zákona o ochraně utajovaných informací, skutkovými a právními otázkami týkajícími se podkladů pro rozhodnutí, a to ze všech hledisek, která z povahy věci mohou mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Shodnou argumentaci zopakoval Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 - 101, dostupném na www.nssoud.cz, přičemž doplnil, že zjištěné skutkové okolnosti „*musí ve svém souhrnu být přesvědčivým podkladem pro závěr, že v konkrétním případě znamená naplnění určité skutkové podstaty skutečně bezpečnostní riziko. Je zřejmé, že skutkový základ úvahy mohou tvořit v podstatě jakékoli informace, které má příslušný orgán k dispozici, ať již je získal z jakýchkoli zdrojů a jakýmikoli prostředky. Podstatná je jen informační hodnota takových zjištění. Tu je nutno hodnotit ze všech pro věc relevantních hledisek,* ***zejména je nutno hodnotit věrohodnost (a tedy pravdivostní hodnotu) dané informace*** *a také uvážit, zda je správně vykládána a zda ve skutečnosti nemá jiný význam, než jaký se na první pohled jeví.*“(Důraz doplněn.). S uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu koresponduje i judikatura Ústavního soudu, viz např. nález ze dne 6. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 377/04, publikovaný pod č. 136, sv. 46 Sb. ÚS.

Nejvyšší správní soud tedy musí připustit, že v jeho judikatuře existuje rozpor, pokud jde o otázku, zda správním soudům přísluší posoudit věrohodnost podkladů a informací, které žalovanému v rámci bezpečnostního řízení poskytly jiné subjekty a z nichž žalovaný při svém rozhodování vycházel. Pokud by rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v předmětné věci záviselo na posouzení této dosud rozporně řešené otázky, nezbylo by ve věci rozhodujícímu senátu Nejvyššího správního soudu než se obrátit na rozšířený senát (§ 17 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ovšem dospěl k závěru, že tento postup v uvedené věci není na místě, neboť Městský soud v Praze se sice odvolal na zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 68/2008 – 101, zároveň však postupoval rovněž podle právního názoru pro stěžovatele příznivějšího, který vyplývá z již rovněž citovaných rozsudků Nejvyššího

správního soudu ze dne 9. 4. 2009, č. j. 7 As 5/2008 – 63, a ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 - 101, neboť městský soud ve skutečnosti věrohodnost informací vyplývajících z listin poskytnutých Ministerstvem obrany, Hlavním úřadem Vojenské zpravodajské služby, zevrubně přezkoumal a také neprovedení znaleckého posudku k pravosti podpisů stěžovatele na některých z těchto listin opřel rovněž o jiné důvody, než jen o rozsudek ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 68/2008 – 101. Jak bude dále vysvětleno, Nejvyšší správní soud se přitom se závěry, k nimž městský soud v rámci tohoto posouzení dospěl, plně ztotožňuje.

Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že městský soud zkoumal, zda uvedená skutková tvrzení stěžovatele, jež zpochybňují pravdivost shromážděných podkladů a pravost podpisů stěžovatele na nich obsažených, mohou vyvrátit skutkové závěry, k nimž dospěl žalovaný. Zabýval se přitom primárně otázkou, zda zjištění o spolupráci stěžovatele se Zpravodajskou správou mají dostatečnou oporu v podkladech shromážděných v průběhu bezpečnostního řízení. Městský soud přitom v odůvodnění rozsudku řádně popsal své úvahy, jimiž se řídil, a vysvětlil i výsledný závěr o tom, že zamlčení spolupráce stěžovatele se Zpravodajskou správou představuje bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností.

Shromážděné podklady zachycují činnost stěžovatele v období let x-x, kdy ke spolupráci docházelo. Tyto podklady na sebe vzájemně logicky navazují a zachycují průběh spolupráce od okamžiku vytipování stěžovatele až do okamžiku ukončení spolupráce. Záznam ze dne x popisuje postup při vytipování stěžovatele, včetně ověření jeho osobních poměrů a předpokladů pro výkon činnosti. Následující záznam ze dne x dokumentuje průběh získávací akce včetně získávacího pohovoru, který se uskutečnil v době, kdy stěžovatel působil jako ataché na zastupitelském úřadě ČSSR v Y. Součástí těchto podkladů je i závazek spolupráce ze dne x a prohlášení o mlčenlivosti o skutečnostech, které se stěžovatel dozvěděl při získávacím pohovoru dne x. Oba dokumenty jsou přitom opatřeny podpisem stěžovatele. Součást správního spisu tvoří dále i záznamy o jednotlivých schůzkách orgánů Zpravodajské správy se stěžovatelem, které se měly uskutečnit na zastupitelském úřadě ve dnech x, x, x, x, x, x, x, x, x a poté dne x v pražské restauraci Svornost a dne x v restauraci na rohu ul. Lotyšské a ul. Jugoslávských partyzánů v Praze 6. V těchto záznamech je zachycen průběh schůzek, je zde popsána činnost stěžovatele, ale je zde hodnocen i jeho přístup k plnění úkolů. Některé záznamy obsahují i skutečnosti z osobního života stěžovatele, např. v záznamu o schůzce konané dne x v restauraci Svornost je uvedeno, že stěžovatel požádal o zkrácení schůzky, neboť se tři hodiny před jejím konáním dozvěděl o úmrtí tchána a z toho důvodu musel nutně zařídit některé osobní záležitosti. Lze upozornit i na záznam ze dne x, podle něhož byla stěžovateli během schůzky konané dne x předána odměna za spolupráci ve výši 1000 Kčs, což dokládá i stvrzenka o předání odměny opatřená podpisem stěžovatele. K ukončení spolupráce došlo podle záznamu ze dne x z důvodu ukončení pobytu stěžovatele na zastupitelském úřadu v Y, a to ke dni x, což dokládá i další prohlášení stěžovatele o zachování mlčenlivosti z téhož dne, které je taktéž opatřeno podpisem stěžovatele.

Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem městského soudu, že shromážděné podklady přesvědčivě zachycují průběh spolupráce stěžovatele se Zpravodajskou správou. Tyto podklady tvoří chronologický a vzájemně na sebe navazující soubor záznamů a

informací, které popisují průběh spolupráce stěžovatele se Zpravodajskou správou. Mezi jednotlivými záznamy se nevyskytují žádné podstatné rozpory nebo nejasnosti. Jejich obsah svědčí o tom, že v průběhu spolupráce docházelo k aktivnímu a vědomému styku stěžovatele s orgány Zpravodajské správy. Stěžovatel předával Zpravodajské správě informace a byl podle záznamů za plnění úkolů dvakrát odměněn, v jednom případě je předání odměny doloženo i stvrzenkou s podpisem stěžovatele. Pokud jde o plnění úkolů, stěžovatel podle záznamů vyjadřoval svůj zájem a spokojenost se spoluprací. V závěrečném hodnocení po ukončení spolupráce bylo plnění úkolů hodnoceno jako kvalitní. Je proto třeba souhlasit s názorem městského soudu, že nic nenasvědčuje tomu, že by orgány Zpravodajské správy vyhotovovaly smyšlené záznamy o spolupráci, které jsou natolik rozsáhlé a obsahují tolik detailů o činnosti stěžovatele, o jeho osobních poměrech, včetně událostí ze soukromého života stěžovatele nebo o jeho přístupu k plnění zadaných úkolů, jako je tomu v daném případě. Navíc z obsahu jednotlivých záznamů Zpravodajské správy vyplývá, že se na vytipování stěžovatele, jeho řízení a vyhodnocování jeho činnosti podílelo více než deset osob, které jsou v jednotlivých záznamech označeny anonymními číslicemi. Tyto osoby se účastnily schůzek se stěžovatelem, schvalovaly podklady a dohlížely na činnost stěžovatele. Je více než nepravděpodobné, že by se takové množství osob podílelo na vytváření fingovaných záznamů o spolupráci se stěžovatelem, a to pouze z toho důvodu, aby došlo k legalizaci či zakrytí zdroje informací, které jiný orgán Zpravodajské správy zjistil na základě běžného služebního styku či jiným způsobem, jak se domnívá stěžovatel.

Tvrzení, že předmětné záznamy zachycují pouze smyšlené události, odporuje i skutečnost, že z obsahu záznamů je zjevná i určitá zdrženlivost stěžovatele ve vztahu ke spolupráci s orgány Zpravodajské správy. To je patrné zejména z toho, že si stěžovatel podle záznamů vyžádal po provedení získávacího pohovoru určitý čas na rozmyšlenou a poté si při podpisu závazku vymínil, že mu budou svěřeny pouze takové úkoly, s jejichž plněním vyjádří výslovný souhlas. Tuto podmínku stěžovatele potvrzuje i poznámka zpravodajského orgánu na záznamu o získávací akci ze dne x, podle níž nelze hodnotit reakci stěžovatele jako odpovědný přístup, ale spíše se jedná o „vychytralý přístup“. Z dalších záznamů vyplývá i to, že po celou dobu spolupráce stěžovatel odmítal podílet se na vytipování nových spolupracovníků a podílel se pouze na získávání informací. Stěží lze logicky vysvětlit, proč by zpravodajské orgány vyhotovovaly záznamy o smyšlené činnosti stěžovatele, aby tím zakryly skutečný zdroj informací, a zároveň v těchto záznamech uváděly skutečnosti svědčící o tom, že stěžovatel je ke své spolupráci zdrženlivý.

Jak tedy uvedl již městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, tvrzení, jimiž se stěžovatel bránil, nejsou způsobilá zpochybnit věrohodnost shromážděných informací a podkladů o jeho vědomé spolupráci se Zpravodajskou správou. Je třeba zdůraznit, že stěžovatel nenabídl věrohodné vysvětlení pro své tvrzení, že údaje obsažené v dokumentech Zpravodajské správy jsou smyšlené. Nadto svá tvrzení nedoložil žádným relevantním důkazem. Jeho názor, že příslušný pracovník Zpravodajské správy vytvořil fingovaný svazek, aby legalizoval či zakryl skutečný zdroj informací, které by bylo možné zjistit i z běžného služebního styku, je pouhou spekulací.

Pokud jde o stěžovatelovo tvrzení, že pražské restaurace, v nichž se měly konat jeho schůzky s orgánem Zpravodajské správy ve dnech x a x, není pravdou, že by městský

soud tato tvrzení opominul, jak vyplývá z odůvodnění na str. 15 rozsudku městského soudu. Ani v tomto případě stěžovatel ovšem nedoložil uvedené tvrzení žádným relevantním důkazem, a tedy neunesl důkazní břemeno, jež ho ve vztahu k tvrzeným skutečnostem v soudním řízení správním tížilo. Již z tohoto důvodu nelze shledat důvodnou námitku, že se městský soud s tímto tvrzením nevypořádal. Podle názoru Nejvyššího správního soudu by ovšem ani případná nesprávnost týkající se označení míst konání schůzek nemohla vyvrátit zjištění o spolupráci stěžovatele se Zpravodajskou správou. Je totiž zjevné, že označení těchto míst v příslušných záznamech není zcela přesné. Tato místa jsou označena jako „restaurace SVORNOST v Dejvicích" a „restaurace na rohu ul. Jugoslávských partyzánů a ul. Lotyšské v Praze 6". Není tedy vyloučeno, že došlo pouze k nepřesnosti (ať již zamýšlené či nezamýšlené), pokud jde o označení míst schůzek. Rozhodující však je především skutečnost, že se jedná o údaje, které se přímo netýkají samotné činnosti stěžovatele a nemají tedy zásadní význam ve vztahu k souhrnu všech zjištěných informací o spolupráci stěžovatele se Zpravodajskou správou. Jak již bylo uvedeno, shromážděné podklady tvoří logicky uspořádaný, vzájemně na sebe navazující a vnitřně nerozporný souhrn informací svědčících o dlouhodobé vědomé spolupráci stěžovatele se Zpravodajskou správou. Případná nesprávnost spočívající pouze v nepřesném označení místa schůzek proto nemůže věrohodnost záznamů Zpravodajské správy zásadně ovlivnit.

S uvedenými námitkami, jimiž stěžovatel brojil proti skutkovým zjištěním žalovaného a městského soudu, úzce souvisí i další stížní námitka, podle níž měl městský soud provést důkaz posudkem znalce z oboru písmoznalectví k posouzení pravosti podpisů stěžovatele na listinách, které jsou součástí správního spisu. Stěžovatel tvrdil, že závazek ke spolupráci ze dne x, prohlášení o mlčenlivosti ze dne x a x ani jiné písemnosti Zpravodajské správy osobně nepodepsal. Stejně jako v případě ostatních tvrzení však stěžovatel nenabídl žádné věrohodné zdůvodnění, proč podpisy na uvedených listinách nejsou pravé. Stěžovatel uvedl pouze to, že tyto listiny nepodepsal, přičemž důvodem pro vyhotovení záznamů svědčících o spolupráci stěžovatele mohla být podle jeho názoru snaha legalizovat skutečný zdroj informací. Jak však již bylo řečeno, okolnosti pořízení záznamů a jejich obsah svědčí o tom, že se jedná o zachycení skutečné činnosti stěžovatele.

Důvodné pochybnosti o pravosti podpisů nevyvolává ani vlastní podoba podpisů stěžovatele na příslušných listinách. Podpisy nesou shodné rysy, byť se v jednotlivých dílčích znacích odlišují. Zcela shodná je podoba křestního jména stěžovatele. Naopak zčásti se liší podoba příjmení stěžovatele, zejména pokud jde o podpis na prohlášení o mlčenlivosti ze dne x a podpis na závazku spolupráce ze dne x. Nicméně obě formy podpisu se vyskytují i na pozdějších písemnostech podepsaných stěžovatelem, např. v dotazníku pro bezpečnostní prověrku fyzické osoby ze dne x. Ani vnější podoba podpisů tedy *prima facie* nepodporuje stěžovatelovo tvrzení o nepravosti podpisů.

Okolnosti, za nichž lze úspěšně zpochybnit pravost podpisu a domoci se jeho posouzení příslušným znalcem, se Nejvyšší správní soud již zabýval, byť v jiném kontextu, v rozsudku ze dne 29. 11. 2007, č. j. 1 Afs 7/2007 - 359, dostupném na www.nssoud.cz. Daná věc se týkala posouzení pravosti podpisu daňového subjektu na poštovní doručence, závěry vyslovené v tomto rozsudku je však možné do určité míry vztáhnout i na nyní posuzovaný případ. Podle citovaného rozsudku „***ten, kdo hodlá doručení písemnosti*** (resp.

pravost podpisu na doručence - pozn. NSS) ***zpochybnit, musí nejprve sám unést břemeno tvrzení, tedy musí předložit taková skutková tvrzení, která jsou skutečně způsobilá doručení zpochybnit, neboť vytvářejí věrohodnou verzi reality,*** *podle níž předmětná zásilka doručena nebyla. (...)* ***ne každá námitka vznesená proti doručení musí být relevantní, ale pouze taková, která je schopna verzi reality****, z níž vycházely finanční orgány,* ***relevantně zpochybnit***" (Důraz doplněn.). Obdobně i v případě podpisu na jiných listinách platí, že popírá-li účastník, ať již v průběhu správního řízení nebo později v řízení před soudem, pravost podpisu, musí nabídnout relevantní tvrzení, která jsou způsobilá pravost podpisu zpochybnit tím, že nabízejí věrohodné vysvětlení, proč se nejedná o pravý podpis. Vzhledem k tomu, že v daném případě stěžovatel své tvrzení o nepravosti podpisů nijak nevysvětlil a nesdělil žádné relevantní skutečnosti svědčící o tom, že by se mělo jednat o zfalšované podpisy, ztotožnil se Nejvyšší správní soud s názorem městského soudu, že v daném případě nebyl důvod k provedení důkazu znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy shledal Nejvyšší správní soud, že stížní námitky, kterými stěžovatel brojil proti zjištění, že vědomě spolupracoval v letech x-x se Zpravodajskou správou, jakož i námitka týkající se neprovedení důkazu znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví k posouzení pravosti podpisů stěžovatele, jsou nedůvodné.

Poslední stížní námitka se týká výkladu pojmu bezpečnostní riziko podle § 23 zákona o ochraně utajovaných skutečností. Existence bezpečnostního rizika je vylučující podmínkou bezpečnostní spolehlivosti, neboť podle § 23 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných skutečností za bezpečnostně spolehlivou nebyla považována osoba, u které bylo zjištěno bezpečnostní riziko. Účelem bezpečnostního řízení, při němž se zkoumá bezpečnostní spolehlivost navrhované osoby, je primárně ochrana utajovaných skutečností (nyní informací), s nimiž může tato osoba přijít v budoucnosti do styku. Zkoumání bezpečnostní spolehlivosti je tedy preventivním opatřením, jehož cílem je zabránění možnému budoucímu zneužití či vyzrazení utajovaných skutečností (informací) neoprávněným osobám. Posouzení existence bezpečnostních rizik, které je součástí bezpečnostního řízení, tak v sobě nutně zahrnuje i jistou predikci budoucího chování navrhované osoby. Jak uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 30. 1. 2009, č. j. 5 As 44/2006 - 74, dostupném na www.nssoud.cz: *„Pojem „riziko" v sobě zahrnuje určitou obavu, nebezpečí, možnost škody, ohrožení. Pojem bezpečnostního rizika je tedy nutno vykládat tak, že shromážděné podklady se vyhodnocují ve vztahu k eventuální možnosti bezpečnostního rizika, což znamená, že pro závěr o bezpečnostní nespolehlivosti postačuje již samotné podezření z existence bezpečnostních rizik.*" Jinými slovy, bezpečnostní riziko je dáno v těch případech, kdy na základě skutečností zjištěných ze shromážděných podkladů lze mít důvodné pochybnosti o tom, že navrhovaná osoba je způsobilá plnit povinnosti stanovené zákonem o ochraně utajovaných skutečností, zejména povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných skutečnostech a povinnost dodržovat ochranu utajovaných skutečností. Posouzení existence bezpečnostního rizika se však primárně odvíjí od skutečností zjištěných v průběhu bezpečnostního řízení, tedy od skutečností existujících v době rozhodování správního orgánu. Zjištěné skutkové okolnosti musí ve svém souhrnu být přesvědčivým podkladem pro závěr, že v konkrétním případě je naplněna některá z okolností představujících bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 a 3 zákona o ochraně utajovaných skutečností. Zjištěné skutečnosti tedy musí mít dostatečnou oporu

v podkladech shromážděných žalovaným, případně ve skutečnostech sdělených osobou, jejíž bezpečnostní spolehlivost je posuzována.

V daném případě žalovaný shledal u stěžovatele bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností, konkrétně chování, které může mít vliv na důvěryhodnost stěžovatele. Naplnění této skutkové podstaty spatřuje žalovaný v tom, že stěžovatel v průběhu bezpečnostního řízení zamlčel svoji dřívější spolupráci se Zpravodajskou správou v letech x-x. Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že neuvedení některého údaje či uvedení nepravdivého údaje může mít za následek posouzení osoby jako nedůvěryhodné, a tudíž bezpečnostně rizikové. Úvaha o tom, zda jde o chování, které může mít vliv na důvěryhodnost prověřované osoby, musí ovšem vycházet i z okolností takového jednání a ze závažnosti neuvedené informace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2007, č.j. 2 As 38/2006 - 69, dostupný na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud má za to, že skutečnosti vyplývající z podkladů obsažených ve správním spise plně odůvodňují závěr o tom, že stěžovatel v průběhu bezpečnostního řízení zamlčel údaj o své dřívější spolupráci se Zpravodajskou správou. Je přitom třeba zdůraznit, že stěžovateli není vytýkána samotná spolupráce s touto rozvědnou organizací, a to tím spíše, že ze shromážděných podkladů vyplývá, že se ke spolupráci stavěl relativně zdrženlivě, na což poukázal již městský soud a na což paradoxně poukazuje ve své kasační stížnosti sám stěžovatel, jakkoli zároveň pravdivost těchto informací zpochybňuje. Důvodem nevydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi bylo však to, že stěžovatel tuto spolupráci neuvedl v bezpečnostním dotazníku a následně ji popřel i na základě přímé otázky při bezpečnostním pohovoru, přestože byl příslušným státním orgánem zbaven mlčenlivosti. S ohledem na vylíčenou délku, intenzitu a průběh spolupráce se Zpravodajskou správou je třeba hodnotit zamlčení této skutečnosti jako chování, které může mít vliv na důvěryhodnost stěžovatele ve smyslu § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností. Z tohoto důvodu shledal Nejvyšší správní soud i tuto stížní námitku týkající se výkladu § 23 zákona o ochraně utajovaných skutečností nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že zjištění, z nichž jsou dovozovány důvody bezpečnostní nespolehlivosti stěžovatele podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností, mají dostatečnou oporu v podkladech obsažených ve správním spise. Žalovaný řádně vysvětlil, proč shledal v chování stěžovatele spočívajícím v zamlčení své dřívější spolupráce se Zpravodajskou správou možné bezpečnostní riziko. Následně se i městský soud řádně vypořádal s námitkami, které stěžovatel vznesl po seznámení se s odtajněnými podklady proti skutkovým zjištěním žalovaného, a vysvětlil, proč dospěl k závěru, že shromážděné podklady svědčí o tom, že stěžovatel se Zpravodajskou správou spolupracoval. Nelze tedy než souhlasit se závěrem žalovaného a městského soudu, že v daném případě je na straně stěžovatele dáno bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na

náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, které mu však nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3,
§ 120 s. ř. s.).

V Brně dne 20. června 2012

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu